

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 15 май 2024 г.

С определение № 655 от 15.02.2024 г. по гр. д. № 2511/2023 г. състав на III-то г.о. на ВКС на основание чл. 292 ГПК е спрял производството по делото и е предложил на Общото събрание на Гражданска колегия (ОСГК) да постанови тълкувателно решение по въпроса:

„Кой е началният момент на погасителната давност за вземането по чл.225, ал.1 КТ - денят на уволнението или денят на влизане в сила на съдебното решение, с което е уважен искът по чл. 344, ал.1, т.1 КТ за признаване на уволнението за незаконно и отмяната му?“

Произнасянето на ОСГК с тълкувателно решение по този въпрос се налага, поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд.

Съставът по гр. д. № 2511/2023 г. на III-то г.о. на ВКС е констатирал, че по посочения въпрос е формирана противоречива съдебна практика.

С решение № 641/21.10.2010 г. по гр. д. № 923/2009 г. на III-то г.о. на ВКС, по въпроса, по който е допуснато касационното обжалване – относно началния момент на давностния срок по чл. 358, ал.1, т.3 вр. с ал.2, т.2 Кодекс на труда (КТ) при предявен иск по чл. 344, ал.1, т. 3 КТ вр. с чл. 225, ал.1 КТ - е прието, че давностният срок за предявяване на иска по чл. 225, ал.1 КТ започва да тече от момента, в който с влязло в сила съдебно решение уволнението е признато за незаконно, защото именно тогава, съобразно правилото на чл. 358, ал.2, т.2 КТ, вземането за обезщетение за незаконно уволнение става изискуемо.

С решение № 387/27.10.2011 г. по гр. д. № 1317/2010 г. на IV-то г.о. на ВКС, по въпроса, по който е допуснато касационно обжалване – за началото на погасителната давност за вземане за обезщетение по чл. 225, ал.1 КТ – е прието, при позоваване на мотивите на Тълкувателно решение № 3/19.03.1996 г. по т. д. № 3/95 г. на ОСГК на Върховния съд, че вземането по чл. 225, ал.1 КТ е изискуемо, респ. началото на давностния срок, е от деня на уволнението, а погасителната давност за него тече за всяка изтекла част от шестмесечния период по чл. 225, ал.1 КТ, а не от изтичане на пълния шестмесечен срок. Това разрешение на въпроса е споделено от състав на ВКС, III-то г.о. в определение по чл. 288 ГПК по гр. д. № 118/2016 г., където е прието, че погасителната давност за вземането по чл. 225, ал.1 КТ започва да тече от деня на уволнението, а решение № 641/21.10.2010 г. по гр. д. № 923/2009 г. на III-то г.о. на ВКС, е възприето като изолирана и преодоляна с последващи решения на ВКС съдебна практика. Като такива са цитирани самото решение № 387/27.10.2011 г. по гр. д. № 1317/2010 г. на IV-то г.о. на ВКС, както и решение № 420/17.08.2010 г. по гр. д. № 905/2009 г. на IV-то г.о. на ВКС и Тълкувателно решение № 3/19.03.1996 г. по т. д. № 3/95 г. на ОСГК на Върховния съд. Според състава решение № 420/17.08.2010 г. по гр. д. № 905/2009 г. на IV-то г.о. на ВКС няма отношение към спорния въпрос, доколкото

негов предмет е началният момент на погасителната давност за обезщетение по чл. 222, ал.1 КТ, което предполага правомерно уволнение на работника/ служителя. С Тълкувателно решение № 3/19.03.1996 г. по т. д. № 3/95 г. на ОСГК на Върховния съд, по реда на чл. 212 ГПК (отм.) вр. с чл. 86, ал.2 ЗСВ (обн. ДВ бр. 59/94 г., отм.) е дадено задължително за съдилищата и органите на изпълнителната власт разрешение на друг, различен противоречиво разрешаван от съдилищата въпрос, а именно за момента, от който се дължи лихва върху обезщетението по чл. 225, ал. 1 КТ, като е прието, че такава се дължи от деня на поканата по чл. 84, ал. 2 ЗЗД. Съгласно мотивите на решението, вземането за обезщетение в хипотезата на чл. 225, ал. 1 КТ възниква „в момента на уволнението, признато за незаконно и отменено“. Прието е също така, че: “Вземането по чл. 225, ал. 1 КТ е изискуемо от деня, в който уволненият работник или служител е могъл да иска изпълнение. Този ден поначало е денят на уволнението по чл. 335 КТ, но тъй като вземането по чл. 225, ал. 1 КТ е парично и безсрочно в рамките на една договорна отговорност съгласно чл. 84, ал. 2 ЗЗД е нужна покана на кредитора...”

От изложеното съставът стига до заключение, че обуславящият в случая въпрос за началния момент на погасителната давност за вземането по чл. 225, ал.1 КТ е намерил противоречиви отговори в решение № 641/21.10.2010 г. по гр. д. № 923/2009 г.на III-то г.о. на ВКС и в решение № 387/27.10.2011г. по гр.д. № 1317/2010 г. на ВКС на IV-то г.о. на ВКС, поради което е налице основанието на чл. 292 ГПК за сезиране на ОСГК на ВКС за произнасяне с тълкувателно решение по въпроса.

С оглед изложеното и на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ вр. чл. 3 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд, приети с решение на Пленума на ВКС от 15.11.2016 г., следва да бъде образувано тълкувателно дело в Гражданската колегия на ВКС.

Ето защо

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. Да се образува тълкувателно дело № 3/2024 г. по описа на ВКС, Гражданска колегия, за приемане на тълкувателно решение по следния въпрос, поставен в определение № 655 от 15.02.2024 г. по гр. д. № 2511/2023 г. на III-то г.о. на ВКС:

„Кой е началният момент на погасителната давност за вземането по чл.225, ал.1 КТ - денят на уволнението или денят на влизане в сила на съдебното решение, с което е уважен искът по чл. 344, ал.1, т.1 КТ за признаване на уволнението за незаконно и отмяната му?“

II. На основание чл. 6 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд определям комисия за изготвяне на проект за тълкувателно решение в състав: съдия Веска Райчева и съдия Жива Декова (докладчик).

III. Делото да се докладва на посочената комисия за произнасяне по чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската

колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия във Върховния касационен съд.

IV. Настоящото разпореждане, заедно с определение № 655 от 15.02.2024 г. по гр. д. № 2511/2023 г. на III-то г.о ВКС да се публикуват на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

**ГАЛИНА ЗАХАРОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**